

Szerzett jogtól fosztják meg a magyarokat

Súlyos diszkrimináció éri a magyar tanítókat a románnyelv-oktatás kapcsán

Valós felvetés, hogy diszkriminálja a tanítókat a a román nyelv kisebbségi elemi iskolákban történő oktatását alapjaiban megváltoztató rendelet – mondta Asztalos Csaba, a diszkriminációellenes tanács elnöke. Közben több iskolában is panaszkodtak a román tanítók múlt heti módszerei miatt, magyar iskolákban ezen a héten tovább folytatják a japánsztrájkot.

Nem csak amiatt aggályos a román nyelv kisebbségi elemi iskolákban történő oktatását alapjaiban megváltoztató rendelkezés, mert – többnyire a diákok nyelvét nem ismerő – román szakos tanárookra bízta az állam nyelvének oktatását. Szakértők szerint a sürgősségi rendelet amiatt is tarthatatlan, hogy a magyar tanítók kizárásán kívül előírja: megfelelő számú szaktanárok hiányában szakképzetlenekre, sőt nyugdíjasokra is bízhatják a kisebbségi kisdíjak románoktatását. A megyei tanfelügyelőségeknek a tanévkezdés előtt három nappal, szeptember 7-én elküldött körlevelében az oktatási minisztérium feketén-fehéren leírja, hogy ha az adott tanintézetben nincs felsőfokú végzettséggel rendelkező szaktanár, akkor a posztnak megfelelő képzéssel nem rendelkező pedagógusok – tanítók, tanárok – is bevezethetők, köztük nyugdíjasok. Tanügyi illetékesek szerint mindez egyértelműen diszkriminációnak minősül a magyar ajkú tanítókkal szemben, akiknek ugyanolyan képesítésük van a román nyelv elemiben történő oktatására, és ugyanolyan tanterv alapján vizsgáztak román nyelvből, mint román nemzetiségű társaik. Ráadásul nemcsak a magyar tanítók hátrányos megkülönböztetése nyilvánvaló, hanem az is, hogy szerzett jogot vonnak meg a kisebbségi pedagógusoktól.

Asztalos: vissza fogják vonni a rendeletet

Valós felvetés, hogy diszkriminálja a tanítókat, hiszen egyik napról a másikra képesítéssel rendelkező szakembereket fosztottak meg jogaiktól, szögezte le megkeresésünkre Asztalos Csaba, az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) elnöke. Kifejtette, fennáll a lehetőség, hogy a román oktatásra vonatkozó kormányrendelet sérti az egyenlő bánásmód elvét a munkához való hozzáférés joga alapján. Egy ilyen megszorítást a minisztériumnak alaposan meg kellene indokolnia, ez pedig eddig nem történt meg. Asztalos rámutatott, kivizsgálják a diszkriminációellenes tanácsnál a román nyelv tanítása ügyét, a vizsgálatot Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök feljelentése alapján indította a testület. Asztalos nem tartja kizártnak, hogy a kormányrendelet „bosszú a feljelentésre”. A tanács októberre idézte be a feleket, az oktatási minisztériumtól összetett statisztikai kimutatást kértek arra vonatkozóan, miként teljesítettek az elmúlt öt évben a nyolcadikos felmérő vizsgán és az érettségien a magyar tannyelvű osztályok, összehasonlítva a román tannyelvű diákok eredményeivel. A CNCD elnöke hangsúlyozta, nem a bírságolás felé hajlanak, hanem véleményezni fogják a románoktatást, és javaslatokat fogalmaznak meg a jobbítására. „Mindazok, akik eb-

ben a kérdésben érintettek, üljenek le, leltározzuk fel a tennivalókat, és fogalmazzunk meg javaslatokat” – szögezte le Asztalos. Néhány ötletet fel is vázolt: az iskolán kívüli tevékenységekre is hangsúlyt kell fektetni, például diákcsere-programokat lehetne szervezni, hogy a magyar gyerekek más településeken, román osztályokban tanulják a román nyelvet. Táborokat, az állam által finanszírozott román nyelv felkészítőket lehetne tartani, a román szakos egyetemisták a tömbmagyar megyékben gyakorla-

ki pedagógusok körében a miniszteri rendelet alkalmazása. A múlt héten egyes iskolákban már szaktanárok oktatták az elemistákat románból, máshol – például Kovászna megyében – egyelőre a tanítók, és olyan iskolák is akadnak, ahol senki nem tartott románórát, mivel a tanítók sértve érzik magukat, hogy kétségbe vonták jogosultságukat, közben pedig még nem neveztek ki szaktanárt. „Folytatjuk a japánsztrájkot ezen a héten. Az RMPSZ-en (Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége)

„Az ilyen élmények nyomot hagynak a gyerekekben, és ahelyett, hogy megszeretnék az iskolát, a román nyelvet, elriadnak. A piciknek a tanítónő az egyedüli kapaszkodójuk, van, aki nehezen válik le a szüleiről.

tozva segíthetnék a román tanárokat munkájukban. Ez csak néhány ötlet, a lényeg, hogy van megoldás, ezt a kérdést most vizsgálják, mondta a CNCD elnöke. Kérdésünkre, hogy ezen belül megvizsgálják-e a tanítók hátrányos megkülönböztetését, Asztalos Csaba kifejtette, szerint erre azért nem fog sor kerülni, mert addig a rendeletet visszavonja a kormány. „Nem csak bízom benne, szerintem meg fog ez történni, hiszen a rendelet ebben a formában butaság” – mondta a testület elnöke.

Folytatódik a japánsztrájk

Úgy döntöttek, tovább folytatják a japánsztrájkot a tanítók, hiszen összeviesszasságot, fejtelenséget okozott a tanügyben, tiltakozást és felháborodást váltott

tartják alkalmasnak őket a román nyelv tanítására. A pedagógusok visszajelzései alapján a rendelet alkalmazása óta az derült ki: sok tanárnak fogalma nincs az elemisták oktatásáról, nem egy esetben történt olyasmi az iskolákban, ami kimondottan rossz a kicsiknek – fogalmazott a pedagógus. Kifejtette, jó lenne, ha mindenki tudná róla, hogy a román szakosoknak nincsen meg a felkészültsége, hogy magyar gyerekeket oktassanak, és a Babes-Bolyai Tudományegyetem állásfoglalása is napnál világosabbá teszi, hogy azok is ellenzik a rendeletet, akik a román tanárokat képzik. A Babes-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar tagozata csütörtökön közölte, csatlakozik a kar vezetőségének állásfoglalásához, és aggodalmát fejezte ki az oktatási minisztérium döntése miatt, amelynek következtében kizárólag román tanárok oktathatják a román nyelvet a kisebbségi elemi osztályokban.

Bukás első osztályban?

Karp Ágnes felsorolt jó pár, a múlt héten történt visszasságot, amit kollégáitól tud, akiknek több fóruma is működik a közösségi oldalon, ahol megosztják egymással tapasztalataikat. Például a román tanár első osztályosokat utasított, hogy betűkből rakjanak össze szavakat, holott a tantervben előkészítőben és elsőben csak szóbeli kommunikáció szerepel, majd másodikban tanulják a román ábécét – viszont a tanár nem ismerte a tantervet, nem is tájékozódott. Egy másik román tanár fel volt háborodva, hogy az előkészítő gyerek nem hajlandó végigülni és tanulni 50 percet, holott az iskola elején az első heteknek a beszoktatásról kell szólniuk. „Nem lehet a gyereket tanítani, amíg nem szokta meg az iskolát, úgyhogy abszurd egy ilyen elvárás” – szögezte le Karp Ágnes. Azt is elmondta, egy esetben a román tanár megígérte a szülőknek, hogy nem buktatja meg

a gyerekeket első osztály végén, ha nem tudnak. „Eleve bizalmatlanságot szavazni a gyerekeknek, eleve a bukásra gondolni nem szabad. Nem beszélve arról, hogy első osztály végén amúgy sem lehet senkit megbuktatni, legfennebb második végén, mert ez az alapozó időszak. Ha valaki elsőben nem teljesített jól, van esély rá, hogy második végére felzárkózik. Semmiképp sem lehet a bukás gondolatával indítani a tanévet, ez arra vall, hogy a tanárok közül sokan egyáltalán nem tudják, hogy tulajdonképpen mivel és miként kell dolgozni” – fogalmazott a pedagógus. Karp Ágnesnek arról is tudomása van, hogy akadt második osztály, ahol kétoldalas mesét kellett volna a gyerekeknek elolvasniuk, holott a tanterv szerint a betűket csak ezután fogják tanulni, sőt, ebben az osztályban a román tanár büntetésként sarokba állította a gyerekeket. Egy másik helyen úgy kezdték másodikban a tanítást, hogy kinyitották a tankönyvet, ami a himnusszal kezdődik és annak a szövegét kellett volna olvasniuk a gyerekeknek, akik nem ismerik a román betűket. Egyik előkészítőben senki nem értette, hogy mit mond a tanárnő, a kicsi gyerekek még azt sem tudták közölni, hogy véére kell menniük. „Az ilyen élmények nyomot hagynak a gyerekekben, és ahelyett, hogy megszeretnék az iskolát, a román nyelvet, elriadnak. A piciknek a tanítónő az egyedüli kapaszkodójuk, van, aki nehezen válik le a szüleiről. Ha pedig idegen tanárok is tanítják őket úgy, hogy még az anyanyelvüket sem használhatják, az nem szül jót” – mondta a pedagógus. Egyébként pénteken az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) azt közölte, a nép ügyvédjéhez (ombudsmanhoz) fordul a kormányrendelet kapcsán, ugyanakkor lemondásra szólítja fel Valentin Popa tanügyminisztert és Kovács Irén Erzsébet kisebbségi oktatásért felelős államtitkárt.

KISS JUDIT
FOTÓ: MIHÁLY CSABA

Az iskola nemcsak a tanulásról, hanem a barátságról, örömről, beszélgetésről is szól – anyanyelven. Kár lenne a kicsiket megijeszteni a románnal